

A XVI. század végén Franciaországban vallási köntösbe bújtatott trónviszály dúlt. Politikai gyilkosságok, udvari intrikák bonyolult szárlai szöttek át az uralkodóosztály csoportjainak a koronáért folytatott különböző manővereit. Három Henrik háborúja néven nyugtázza ezt a kort a francia történelem. Michel Zavaco regénye a Szent Bertalan éji hugenotta mézárás, valamint a protestánsok és katolikusok megbékélésének okmánya, az 1598-as nantesi edictum közti időt ragadja meg az esztelen háború szellemének érzékeltetésére. A rettegett híru gasconi legény, Pardailan alakja lényegében a harcok forgatagából szándékosan kinagyított lovag torz figurája. Küldetése, hogy nevetéssé tegye ezt a buta mézárást, kineveze a törvényt. Az elgondolás tehát ötletes, s ami a nevetést

illeti, filmünkben is maradt. A két André: Haguet és Legrand átirásában, valamint a rendező Bernard Borderie elgondolásában azonban Pardailan sokkal többet nevet, mint amennyit kellene. Így aztán olcsó, mondhatnánk giccses „Ludas Máttyás” lett belőle — lovagi álarcban. Az ellenfiguraként szereplő Maurevert dühös, hirtelen mozdulatai pedig inkább úgy tűnnek, mintha csak szünyögeket kapkodna. Szinte minden sablonos ebben a filmben. Még az epizód szerepben feltűnő udvari szakács is kóvér! Ha legalább az spanyol lett volna?...

Csodálatos a szegedi film-színházak műsorpolitikája. Egyszerre két moziban is játsszák. Mit is mondhatnánk? Giccses film, giccses műsorpolitika.

N. I.

Traktormodellek

a Mezőgazdasági Múzeumnak

Miniatűr traktorokat — minden típusban — és mezőgazdasági munkagépeket készítenek a 601-es Makói József Attila Iparitanuló Intézet fiataljai, szakoktatók segítségével. A tökéletesen kidolgozott modelleket — amelyek a szántóföldeken dolgozó gépeknek élethű másai — részben szakköri foglalkozásokon csupán hasznos időtöltésből, részben pedig vizsgafeladatként állítják elő. Hat éve csinálják a kis remekműveket, s több olyan kitűnően sikerült, hogy belőlük tucatnyi került már a Budapesti Mezőgazdasági Múzeumba, gazdagianni a gépészeti kiállítás anyagát. Ezek között egyaránt szerepelnek DT lánctalpas és gumikerekeű univerzális Maulwurf traktorok. Az utóbbihoz mindenféle munkagépet csatoltak: a fűkaszától a kultivátoron keresztül a permetező-porzó berendezésig.

Saját használatra — szemléltető célra — már készül a legújabb típusú szőlő- és komlóművelő traktor kicsinyített példánya, valamint egy korszerű csatornanyitó eke. Ezenkívül a Dél-alföldi Mezőgazdasági Kísérleti Intézet két munkatársa találmányának, a Bruder-Ko-

vács-féle hagymamindenes gépnek a modelljén dolgoznak. Ennek legkorszerűbb típusát készítik el, amely egy „gépesládát” ölel fel. A tanulók mestermunkáit helyi és országos kiállításokon is bemutatják és valószínű, hogy a legszebb darabok ugyancsak múzeumi tárgyak lesznek.

A pénzügyminiszter rendelete a gépjárműadóról

A pénzügyminiszter a belügyminiszterrel és a közlekedés- és postaügyi miniszterrel egyetértésben rendeletet adott ki a gépjárműadóról. Eddig három jogszabály intézkedett a gépjárműadó kérdéseiről, az új rendelet ezeket a jogszabályokat egységbe foglalja. Pontos meghatározza, hogy mely gépjárművek után kell adózni, s milyen összeget, intézkedik az adómentességről és ismerteti az adózási kötelezettségekkel kapcsolatos egyéb tudnivalókat is. Az adózás összegében változás nincs.

A munka becsülete — a munkaegység becsülete

A szövetkezeti gazdák anyagi érdekelttségének fokozására tavaly újabb utakat keresett a gyálaréti Komszomol Tsz vezetősége. Célprémiumokkal és más juttatásokkal serkentették a termelőket. Eredménye meg is mutatkozott.

A szorgalom „szószólója”

Tizenkét hold burgonyájuk átlagtermése csaknem megkétszereződött, éveken át nem haladta meg a holdankénti 40 mázsát, míg idén 79 mázsa volt. Hat hold uborkájuk 120 ezer forintot hozott a közös kaszárba (bár csak 36 ezer forintra számítottak). Harminc hold cukorrépa-földjük 195 mázsa (15-tel többet a tervezettnél) átlagtermést hozott. 213 hold kenyérgabonájuk 17 és fél mázsa átlagtermése szintén rekord, ekkora területen ennyi sosem volt a tsz történetében. S még sorolhatnám a tényeket.

A számok arról tanúskodnak: a gondos, lelkiismeretes munka leghatékonyabb „szószólója” az anyagi érdekelttség helyes érvényrejuttatása. A Komszomol Tsz-ben idén a terven felüli termés értékének 50 százalékaival jutalmazták a szövetkezeti gazdákat, néhány növényfélésegnél (például kendernél, uborkaszedésnél) célprémiumot tűztek ki. A tsz öt kalapács meg a hegesztőpáka — de lehetne akár tornaterem is — az egyik sarokban hatalmas, kettős öklű súlyzó lapul. Ez a garázs-műhely-tornaterem azonban egészen más célokat szolgál. Emelet magas fala mellett szobrok sorakoznak. Fehér testű, simára csiszolt gipszalakok, ráncos arcú bronzfejek, az egyik hosszanti falnál meg három, vörösrézbe kalapált rézasszony magasodik.

Az asszonyok dicsérete

Persze, mindez nem az ég áldásaként hullt ölükbe. Csorba Mihály tsz-elnök tavalyi számvetését éppen a hullámtári 50 holdnyi terület elpusztult vagy gyenge termésének felsorolásával kezdte. A károk ellenére is kedvező az évi mérleg. A növénytermesztési sikerek különösen az asszonyok munkáját dicsérik. Hiszen a három szántóföldi csapatban 60 nő (és mindössze 20 férfi) dolgozik. Neveket említenek: Kőszó Béláné 220, ifj. Kiss Mihályné 220, Mészáros Lászlóné

290 munkaegységet dolgozott. Persze a férfiak is kitettek magukért. Káity Ferenc, Almási Péter, id. Gál Gábor, Vecsernyés János elszámolólapján 270—390 munkaegységet jegyeztek fel. Gyuris József 560 munkaegységgel (s természetesen az érte járó keresettel) büszkélkedik.

A gyálaréti tsz állatállománya nem jelentős, ennek ellenére tavaly 826 ezer forint bevételük volt állathizlálásból. 244 darab sertést, 28 hizómarhát és 40 mázsa baromfi húst értékesítettek.

Biztos aranyfedezet

A Komszomol Tsz-ben becsülete van a munkának, sőt a munkaegységnek is. A szövetkezeti gazdák szorgalma, a gazdaságtevők lelkiismeretes tevékenysége biztos „aranyfedezete” volt tavaly is a munkaegység

értékének. A zárszámadási előkészületek eddigi tapasztalatai szerint legalább 58 forint lesz. Ha hozzáadjuk a prémiumként kiosztott özszegeket, akkor 62 forinton felül van egy munkaegység pénzértéke. Szépen kerestek tehát a szorgalmas szövetkezeti gazdák. A rekorderek, Farkas Mihály és felesége 725, ifj. Kiss Mihály és felesége pedig 840 munkaegységet szerzett. Farkas házaspár egész évi keresete (a háztáji jövedelmen kívül) mintegy 45 ezer forint, a Kiss házaspáré pedig több mint 52 ezer. Persze, a ki arra gondol: milyen jól megy ezeknek a parasztoknak — próbálja meg és dolgozza le azt az 560, illetve 620 munkaegységet, ami a Farkas és Kiss gazda munkáján szerepelt. Kétségtelen, szépen kerestek, de nehéz munkával szerzett jövedelem ez.

B. Ö.

Rézasszonyok kovácsa

Műteremlátogatás Mészáros Dezsőnél

Lehetne garázs — hatalmas vasajtán meg egy teherkocsi is beférne —, lehetne lakatosműhely — a fal melletti satupadifélén ott a kalapács meg a hegesztőpáka —, de lehetne akár tornaterem is — az egyik sarokban hatalmas, kettős öklű súlyzó lapul.

Ez a garázs-műhely-tornaterem azonban egészen más célokat szolgál. Emelet magas fala mellett szobrok sorakoznak. Fehér testű, simára csiszolt gipszalakok, ráncos arcú bronzfejek, az egyik hosszanti falnál meg három, vörösrézbe kalapált rézasszony magasodik.

A különös helyiség gazdája, egy szerelőnadrágos, széles kezű, vállas-derekas fiatalember éppen az egyik rézasszony rézsoknyáján igazgat, stílusosan — kalapáccsal.

Út meg egyet, aztán hátrább lép, a fejét félrehajtatja, s úgy mondja:

— Na, ez lassan készen is lösz!

Az izes ő-betű árulkodik: a rézasszonyok jól megtermett kovácsa szegedi. Mészáros Dezsőnek hívják, az Alsóvárosban született, s mint az eddigiekből már kiderült, foglalkozására nézve szobrászművész. Műterme Budapest, a Máglyaköz egyik művészházában található, s a háromalakos rézdombormű, amely hamarosan készen „lösz”, a Debreceni Dohánygyár homlokzatát fogja díszíteni.

Még egy apró suhintas, aztán a mester egy sóhajtatással leül. Tessék, lehet kérdezni!

Vágjunk mindjárt a közepébe:

— Hogyan lett az egykori alsóvárosi, majd fodortelepi inasgyerekből Derkovits-díjas szobrászművész?

Még egy sóhaj, majd egy fanyar félmosoly:

— Hát elég nehezen! Szó szerint érve is nagyon mélyről jöttem. Egy vizes

Kossuth törvényhatósági tudósításai — Kézyben

Az Akadémiai Kiadó az első negyedévben több olyan tudományos és szépirodalmi művet ad közre, amely a szakközönségen kívül az olvasók széles táborának érdeklődésére számíthat. Új kötetekkel gyarapodnak a klasszikusok — Jókai, Mikszáth, Vörösmarty — kritikai és népszerű kiadásai. Az Ady-sorozat most megjelenő köteté első ízben mutatja be a nagy költő legtermékenyebb újságírói korszakában, 1905 januárja és októberé között írt cikkeket.

Az év első hónapjaiban kézhez kaphatják az érdeklődők „A magyar irodalom története” című nagy összefoglaló munka hatodik kötetét.

Kossuth Lajos összes munkáinak hatodik kötete az ifjúkori iratok és a „Törvényhatósági tudósítások”-at foglalja magában.

Köpeczi Béla a Rákóczi-szabadságharc és Franciaország kapcsolatát ismerteti eddig ki nem adott diplomáciai levelezés alapján.

M. Ny. Jemeljanovics

EGY FALUSI párttitkárról

A közel múltban a Moszkvai Rádió munkatársainak egy csoportja látogatott Magyarországra és megfordult Szegeden is. M. Ny. Jemeljanovics, a Moszkvai Rádió egyik szocialista országokkal foglalkozó főosztályának főosztályvezető-helyettese is itt járt a küldetésével. Az alább következő cikkét a Dél-Magyarország számára írta.

Moszkvától 140 kilométerre van a Lenin kolhoz, a kalugai malo-jaroslávli kerületben. Munkám a kolhozba szólított, és feltétlenül szerettem volna találkozni a párttitkárral, Valentyin Perevoscsikovval, ezzel a magas, vállas, nyílt tekintetű, kedves fiatalemberrel.

— Valentyin Ivanovicsot keresi? — válaszolt kérdésemre kérdéssel az egyik kolhoztag, akitől felvilágosítást kértem, merre találok a párttitkárt. — Itt lakik a patakparton, de nem találja most lithon, mert reggel Moszkvába utazott.

Mégis bekopogtam a házba, ahol felesége, Vera Perevoscsikova fogadott. Tőle tudtam meg aztán, hogy férje tapasztalatserére utazott a Moszkva közelében levő Vlagyimir Iljics kolhozba.

Valentyin Perevoscsikov nem idevalósi. Pár évvel ezelőtt a kerület Komszomol-tikára volt, majd osztályvezető lett a kerületi pártbizottságon. Egy éve helyezték ide a kolhozba, saját kérésére. A kolhozban jól ismerték, hiszen gyakran járt ide. Ezért is választották meg egyhangúlag a pártbizottság titkárává. Beszél a kolhozban tehenészekkel és traktorosokkal, növénytermesztőkkel és ácsokkal, de mindenki elismeréssel beszélt a titkárról.

— Nagyon rendes ember — mondta Marija Szaharova, a tehenészet egyik brigádvezetője. Soha nem felejttem el, milyen készségesen segített nekünk.

Tavasszal történt, elfogyott a zöldtakarmány-tartalék, és csökkent a tejhozam. Persze a fejőknek nem akartak belenyugodni ebbe. Marija Szaharova azt javasolta, próbálkozzanak meg a szeszgyár melléktermékével. Igaz, ezért fizetni kellett a gyárnak is, meg 12 kilométerről el is kellett szállítani.

— Hogy verjük költségbe a kolhozot, amikor még azt se tudjuk, hogy ad-e ez jövedelmet, lesz-e magasabb tejhozam? — így értelt a kolhoz főkönyvelője. — Csak annyit tudunk, hogy kiadásunk lesz vele.

A kolhozelnök is egyetértett a főkönyvelővel. Elutasította tehát a kérést.

Akkor fordultunk a párttitkárhoz — meséli tovább Szaharova —. Ott derült ki, hogy már hallott is az egészről és megígérte, hogy segít nekünk. Nem tudom mit mondhatott, hogyan értelt, de megkaptuk a szeszfordétól a mellékterméket és a tejhozam is emelkedett.

Bárkivel is beszéltem, mindenki úgy kezdte, hogy a párttitkár „azt tanácsolta”... „gondoskodott arról, hogy”...

A párttitkár munkájában első pillantásra nincs semmi különleges, kiemelkedő. Véleményem szerint azonban éppen ebben rejlik a pártmunkás egyik legfőbb erénye, hogy semmit sem intéz el közlegyintéssel, ami foglalkoztatja az embereket. A kolhoztagok pedig tudják róla, hogy mindig szívesen, figyelmesen hallgatja meg azokat, akik ügyesbajos dolgaikkal felkeresik. Ebben rejlik népszerűségének titka.

Választ kerestem arra is, hogyan segíti a gazdaság fejlesztését Valentyin Perevoscsikov és a pártbizottság.

Ez a kolhoz elsősorban állattenyésztő gazdaság. Jövedelmének kétharmadát adja ez a gazdasági ág, bár igaz, hogy sok és nehéz munkával jár. Amikor tehát megkövetelték az állatállomány, nem nagyon tülekedtek a kolhoztagok, hogy itt dolgozhassanak.

A taggyűlésen Perevoscsikov napirendre tűzte a tehenészet munkaerőgondjait. Elmondta, hogy évről évre növekszik majd a tehenállomány, és mind nagyobb szükség lesz fejőnőkre, tapasztalt állatgondozókra. Nekünk, kommunis-táknak példát kell mutatnunk. Gondoljuk meg hát közösen, kit küldjünk a tehenészetbe. Mindenki tudta, hogy szükség van emberekre, segí-

teni kell. Elsőnek Vera Szaveljeva tagjelölt, a falusi üzlet elárulítója jelentkezett fejőnőnek. Iván Gremjacskin fogatos volt, elvállalta, hogy brigádvezető legyen a tehenészetben. A kommunisták példáját mások is követték. Nyolcan jelentkeztek, így megoldódott a munkaerőgond is.

A párttitkárnak azonban van más gondja is. A kolhoz gazdaságilag megerősödött, de az emberek nagyon sok munkát kellett kézi erővel végezniük. Újra összehívták a kolhoz párttagjait. Arról tanácskoztak, hogy a rendelkezésre álló anyagi erőkből hol tudnak önitatót felszerelni, hol van leginkább szükség drótkötélpályára az istállóknak, és hol lehet a legolcsóbban felszerelni az elektromos fejőgépeket. Könnyebbé vált a munka a tehenészetben is, és magasabbra emelkedett a termelékenység.

A Lenin kolhoz messze van a várostól. Van persze rádió, televízió, van klub és filmvetítő is, de vajon hogyan pótolhatná mindez a művelődés közvetlen élményét? A 140 kilométerre levő fővárosban pedig ott vannak a színházak, a múzeumok, a kiállítások. A párttitkár azon gondolkodott, hogyan vihetné be a fővárosba a kolhoz legkiválóbb dolgozóit. Havonta egyszer autóbussz rendelnek, így a kolhozból már sokan megismerkedtek a legjobb fővárosi színházakkal, ismerősként járnak a Tretyakov képtárban, ismerik a Népgazdasági Kiállítást. Azóta még jobban ég a kezük alatt a munka.

A kolhozokban aszerint ítélik meg a tehenészetben dolgozók munkáját, hogyan alakult a fejési átlag. A traktorosok munkájának értékelésénél azt veszik számba, mennyi földet szántottak fel, mennyit vetettek be. De hogyan mérhetnék a párttitkár munkáját? Gondolom, nem tévedek, ha azt mondom, hogy munkájának mércéjét ott kell keresnünk: hogyan dolgoznak a tehenészetben, a földeken, a kertészetben, a műhelyekben? Hogy jól végzik munkájukat a gazdaság minden ágában a kolhoztagok, legyen az nagyjelentőségű, vagy kevésbé lényegesnek tűnő. Hiszen mindebben benne van a kolhoz párttitkárnak és pártbizottságának akaratereje, energiája, céltudatos törekvése. Az az igény, hogy ne legyen idegen tőle és tőlük semmi, ami foglalkoztatja az embereket.

(Fordította: Baranyi Dóna)